

**ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ
(ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ)
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

ΖΩΓΡΑΦΟΥ - ΑΘΗΝΑ

2000

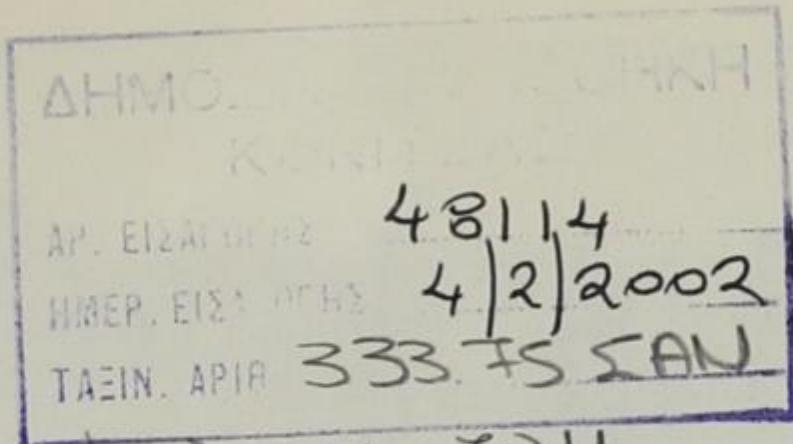
**ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ
(ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ)
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

Προσφορά

Αντώνιος

Αρχιεγγέλης Παναγίας

κων. εγγ. τοιτι

**ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ
(ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ)
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

**ΜΕΛΕΤΗ-ΚΕΙΜΕΝΑ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΝΔΡ. ΣΑΜΑΡΑ
ΣΥΝ/ΧΟΥ τ. Δ/ΝΤΟΥ Ν.Π.Δ.Δ.**

ΖΩΓΡΑΦΟΥ - ΑΘΗΝΑ 2000

Από αριστερά: Δημ. Σαμιαδας, Γιωρ. Ναπαγεοργιου, Γιωρ. Διγκουβανος, Οδυσ. Γαλάνης στις θέσεις Μπέκο και Ράχη Ανήλεου, με φόντο τον Σμόλυγκα. Ημερομηνία 13/4/1999 (Πάσχα) - 30/7/1999.

Διεύθυνση του γράφαντος
Μαρίκας Κοτοπούλη 22
Τ.Κ.: 15773, Αθήνα
Τηλ.: 7770556
Αγίας Παρασκευής 0655/24270

Απαγορεύεται η μερική ή ολική δημοσίευση κειμένων χωρίς τη γραπτή
άδεια του γράφαντος.

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

με μεγάλη ευλάβεια και ευγνωμοσύνη,
στην ιερή μνήμη των γενναίων
και ηρωϊκών ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΩΝ προγόνων μας.

ΔΩΡΙΖΕΤΑΙ δε
στην Αδελφότητα Αθηνών
για διάθεση στους απανταχού Κερασοβίτες.

Αθήνα 2000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελίδα	9
ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ		
Χρόνια Τουρκοκρατίας: 1417-1913	»	12
ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ		
Χρόνια μετά την απελευθέρωση:		
α) 1913-1927	»	17
β) 1927-1936	»	29
γ) 1937-1949	»	39
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ		
Χρόνια μετά τους πολέμους (Β' Παγκόσμιο και Εμφύλιο)		
α) 1950-1966	»	44
β) 1967-1973	»	67
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ		
Χρόνια μεταπολίτευσης:		
α) 1974-1990	»	73
β) 1991-σήμερα	»	85
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ		
Μικρό υδροηλεκτρικό έργο Κερασόβου	»	95

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

- Γ. Δ. ΣΑΚΚΑ “ΚΕΡΑΣΟΒΟ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ”, 1975
- Αρχεία του Φακέλλου Δάσους Κερασόβου Υπουργείου Γεωργίας.
- Αρχεία Αγροτικού Αναγκαστικού Συν/σμιού Διαχείρισης Κοινής Χορτονομής του χωριού μας.
- Διηγήσεις συγχωριανών μας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι γνωστό σε όλους πόσο στενός είναι ο δεσμός των ανθρώπων με την ιδιαίτερη πατρίδα και χυρίως εκείνων που έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει σ' αυτή.

Σ' αυτό τον ευλογημένο τόπο, πρωτοείδα το φως της ημέρας. Εκεί έζησα τις πρώτες παιδικές λαχτάρες, τις χαρές, τις λύπες, τις εφηβικές ανησυχίες και τα πρώτα χτυποκάρδια του νέου, του παλικαριού.

Αυτή ακριβώς η αγάπη και ο θαυμασμός μου για το αγαπημένο μου χωριό, με ώθησε να γράψω την μεγάλη του ιστορία, που είναι ένδοξη, τρανή και λαμπρή.

Αυτή τη φορά ασχολήθηκα με την μελέτη σε βάθος της διαχρονικής εμφάνισης και εξέλιξης της ιστορίας του ζητήματος του Δάσους του Κερασόβου: α) από της εποχής της εμφάνισής του επί τουρκοκρατίας μέχοι της απελευθέρωσης της Ηπείρου στις 21 του Φλεβάρη του 1913, και β) από της απελευθέρωσης μέχοι σήμερα, εξεταζομένης κατά χρονικές περιόδους.

Γίνεται από τώρα η διευκρίνιση, ότι όταν αναφέρομαι στις λέξεις, Δάσος Κερασόβου, εννοείται η ευρύτερη έννοια του όρου που συμπεριλαμβάνει: Αλπικές εκτάσεις (θερινές βιοσκές), χωράφια, οικισμό, δασώδεις, μη δασώδεις εκμεταλλεύσιμες εκτάσεις και βράχους-γκρεμούς, δηλαδή όλα τα μέρη του χωριού μας, και όχι μόνο το δασωμένο μέρος.

Η εργασία μου αυτή έχει μια μόνο φιλοδοξία. Να γίνει γνωστό σε όλους μας και χυρίως στους νεοέλληνες Κερασοβίτες, το μεγάλο και σπουδαίο ζήτημα της διαχρονικής εμφάνισης και εξέλιξης της ιστορίας του Δάσους του χωριού μας, το οποίο ταλαιπωρεί και βασανίζει γενιές γενιών των Κερασοβιτών επί 2 αιώνες τώρα.

Αυτό γίνεται ακόμη επιτακτικότερο, αναγκαίο και επιβεβλημένο κατά τους σημερινούς χαλεπούς καιρούς με τους «Καποδιστριακούς Δήμους» όπου τα πάντα ισοπεδώνονται και τα αιματοβαμμένα, από τους γενναίους και ηρωϊκούς προγόνους μας, δάση μας, γίνονται Δη-

μοτικά και συνιδιωκτησία των 24 χωριών που απαρτίζουν τον Λήμο Κόνιτσας.

Στην εργασία μου αυτή είμαι ο Πρώτος. Την ίδια προσπάθεια δεν ανέλαβε κανένας παλιότερός μου Κερασοβίτης, είτε σε χειρόγραφο, είτε σε βιβλίο. Μόνο ο αείμνηστος Αρχιμανδρίτης Ιερομόναχος Στέφανος Φωτιάδης (Τζιόλιας), αυτός ο ακάματος εργάτης της φιλοτιμίας του χωριού μας, από αγάπη μεγάλη και πόνο πολύ για τα όσια και τε-
ρά του χωριού μας, είχε μεριμνήσει τον Δεκέμβρη του 1975, να τυπωθεί στα Γιάννενα, το μικρό βιβλίο του Γ. Δ. ΣΑΚΚΑ, «ΚΕΡΑΣΟΒΟ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΗ».

Στηρίχθηκα σ' αυτή μου την δεύτερη εργασία, μετά από την πρώτη που ήταν η Εκκλησία, τα Εξωκλήσια, τα εικονίσματα και οι νεοδόμι-
λοι του χωριού μας, στα αρχεία του φακέλλου του Δάσους Κερασό-
βου, στις διηγήσεις από γέροντες και ασπρομαλλούσες γερόντισσες,
σε πολλούς άλλους συντοπίτες και παράγοντες που γνωρίζουν το ξή-
τημα. Εργασία μελέτης σε βάθος, χωρίς να υπολογίσω τον απαιτού-
μενο χρόνο, ερευνώντας το καθεστώς ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης
του Δάσους Κερασόβου από τουρκοκρατίας μέχρι σήμερα, πέραν των
άλλων υποχρεώσεών μου σαν Πρόεδρος της Αδελφότητάς μας που
έχει επιφορτισθεί και με την έκδοση του τριμηνιαίου περιοδικού μας.

Πάσχισα πολύ για να παρουσιάσω αυτή τη δουλειά με τις δυνάμεις
ενός μόνου ανθρώπου. Περιέχει το ιστορικό (εμφάνιση-εξέλιξη), σχό-
λια-παρατηρήσεις-χριτικές στις ενέργειες, πράξεις, παραλείψεις
προσώπων και πραγμάτων. Κάθε καλοπροαιρετή, καλόπιστη και
αντικειμενική χριτική, θα είναι καλοδεχούμενη, όχι όμως πολεμική,
γιατί έτσι γίνεται γόνιμος διάλογος για το χρονίζον αυτό μεγάλο ξή-
τημα του Δάσους του Κερασόβου.

Θέλω και πάλι να ευχηθώ, πως οι ερχόμενες νέες γενιές του χωριού μας, θα συμπληρώσουν τις προσπάθειές μου αυτές, μια από εδώ
και πέρα έχουμε πολλούς μορφωμένους. Να γίνουν μελετητές και συ-
νεχιστές των έργων μου.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ πρέπει να πω από εδώ (Δημόσια), στους
ανθρώπους που κοπίασαν, μόχθησαν και ξόδεψαν πολλά, Β. Κιτσά-
κη, Γιώργο Δαγκοβάνο, Δημήτρη Στρατούλη κ.ά. που μερίμνησαν και
παρέλαβαν από Υπουργείο Γεωργίας αντίγραφα (φωτοτυπίες) του
φακέλλου (τεράστιου σε όγκου) του Δάσους Κερασόβου, όπως επίσης
και στον αγαπητό Οδυσσέα Γαλάνη για τις πολύτιμες πληροφορίες
του.

Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ ανήκει και πάλι στην αγαπημένη μου οικογένεια, τη γυναίκα μου Φρειδερίκη και τα παιδιά, Αντρέα και Κατερίνα, που με αφήνουν ήσυχο και ήρεμο ν' ασχοληθώ με αυτά τα καυτά προβλήματα-ξητήματα του χωριού μας.

Η ιστορία του χωριού μας, δεν μπορεί να γραφτεί και να συμπεριληφθεί σε ένα μόνο τόμο, βιβλίο, είναι μεγάλη, είναι τρανή, ένδοξη και λαμπρή, γι' αυτό γράφεται τμηματικά. Πρώτο βιβλίο, η εκκλησία, τα εξωκλήσια, τα εικονίσματα και οι νερόμυλοι, δεύτερο βιβλίο, το παρόν, δηλαδή η Διαχρονική ιστορία του Δάσους του χωριού μας και το τρίτο, για το οποίο ακόμη συγκεντρώνονται στοιχεία, αλλά βρίσκομαι προς το τέλος, θα αφορά το ιστορικό του Κερασόβου, σαν οικισμού και των συνενωθέντων σ' αυτό άλλων δυο οικισμών του Ριάχοβου και Πέρα Μαχαλά, έθιμα-λαογραφία.

Εύχομαι ο καλός Θεός μας, να μου χαρίσει υγεία, ώστε να τελειώσω την μεγάλη μου αυτή επιθυμία. Για 'μένα είναι ευχαρίστηση και μεγάλη αγάπη η έρευνα και η εξαρχίβωση-καταγραφή του μεγαλείου της ιστορίας των γενναίων, ανδρείων και ηρωϊκών Κερασοβιτών ή Κιρασοβιτών προγόνων μας.

Είθε! Είθε!..

Τάκης Σαμαράς

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Χρόνια Τουρκοκρατίας (1417-1913)

Είναι γνωστό, ότι η Ήπειρος από το 1204 μ.Χ., οπότε κυριεύτηκε η Βασιλεύουσα Κωνσταντινούπολη από τους Λατίνους και Φράγκους της Δύσης, έγινε ξεχωριστό Βυζαντινό κράτος με το όνομα Δεσποτάτο της Ήπειρου.

Εκτείνονταν από Αιτωλ/νίας μέχρι Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας μέχρι Ιονίου Πελάγους και Νήσων, όταν βρίσκονταν στις μεγάλες του δόξες και άλλοτε πάλι περιορίζονταν ανάλογα. Το Δεσποτάτο της Ήπειρου ήταν ελεύθερο κράτος μέχρι το 1430 μ.Χ., οπότε κυριεύτηκε από τους Τούρκους. Η επαρχία Κόνιτσας είχε κυριευθεί από το 1417. Ειδικά τα τμήματα των Ιωαννίνων και της Άρτας δεν κατακτήθηκαν αλλά περιήλθαν στους Τούρκους δυνάστες με συνθήκη, δηλαδή άνευ πολέμου.

Ο Κάρολος ο Β', τελευταίος Δεσπότης της Ήπειρου, θεωρήθηκε με τη συνθήκη αυτή τον 1430 που ίσχυσε μέχρι το 1442, φόρου υποτελής στο Σουλτάνο Μουράτ τον Β'. Στο διάστημα αυτό περιορίστηκε η δικαιοδοσία του μόνο στην πόλη της Άρτας όπου είχε και την έδρα του. Το 1442 μ.Χ. καταλήφθηκε και η Άρτα από τους Τούρκους και έτσι όλη η Ήπειρος έγινε τουρκική κυριαρχία.

Είναι γνωστό ακόμη, ότι το χωριό μας ελευθερώθηκε στις 26 του Γενάρη του 1913 μετά την επανάσταση που έκαμε, ενώ ολόκληρη η Ήπειρος στις 21 του Φλεβάρη, ύστερα από 491 σκλαβωμένα μαύρα χρόνια τουρκικής τυραννίας.

Από τα 436 χωριά του νομού Ιωαννίνων που ανάκαψαν από τη δουλεία των Τούρκων, τα 46 θεωρήθηκαν ότι ανήκαν στο Δημόσιο (ιμπλάκια), τα 228 σε ορισμένους ιδιοκτήτες (τσιφλίκια) και 162 θεωρήθηκαν Κεφαλοχώρια, δηλαδή ανήκαν κατά κατοχή, νομή και κυριότητα στους κατοίκους αυτών των χωριών.

Το χωριό μας από αμνημονεύτων χρόνων, υπάγονταν στην κατηγορία των Κεφαλοχωρίων και πριν ακόμα εισαχθεί (ισχύσει) ο οργα-

νισμός του Κτηματολογίου (Δεφτεροχάνέ) το έτος -1858- στην Σουλτανική Αυτοκρατορία, αλλά και ποιν ακόμα ανατεθεί η είσπραξη των φόρων από την υψηλή πύλη (Βεργιού) σε ειδικούς υπαλλήλους. Έτσι κατέβαλε πάντοτε ό,τι σαν φόρος θεωρούνταν, στους λεγόμενους Σπαχήδες. Οι Σπαχήδες αυτοί δεν ήταν Τιμαιώτες, δηλαδή ιδιοκτήτες στη γη, γιατί ποτέ δεν χορηγήθηκε από την πύλη κάποιο δικαίωμα επάνω στη γη. Οι Σπαχήδες ήταν, κατά κάποιο τρόπο, τάγματα σε εφεδρεία, που υποχρεώνονταν να εκστρατεύουν στην πρώτη πρόσκληση της πύλης και λάμβαναν, αντί μισθού, την ισόβια είσπραξη των φόρων -δεκάτων- από τους σκλάβους Έλληνες. Το σύστημα αυτό των Σπαχήδων καταργήθηκε ολοκληρωτικά το 1844.

Οι Πρόγονοί μας κάτοικοι Κερασοβίτες όπως και άλλων χωριών της Επαρχίας μας, αλλά και άλλων περιοχών, για να αποκρούονται επιδρομές που γίνονταν κυρίως από Αλβανούς και άλλα κακοποιά στοιχεία (πολλάκις και έλληνες ληστές), που κύριο και συνηθισμένο επάγγελμα είχαν την λεηλασία των κόπων και μόχθων του ιδρώτα των χωριστιανών, ήταν αναγκασμένοι από τα πράγματα να πηγαίνουν και να εκλιπαρούν προστασία από κάποιο ισχυρό-δυνατό-Οθωμανό Μπέη ή Αγά, ώστε να προφυλάσσει αυτούς από διαρπαγές, κακώσεις, βάσανα, τυραννίες, πληρώνοντας σ' αυτούς «Προστασία». Η «προστασία» αυτή ήταν ένα ετήσιο Επίδομα, που ονομάζονταν τότε «Αγαλίκι».

Όταν γίνονταν γνωστό, ότι κάποιο χωριό προστατεύονταν από κάποιο ορισμένο Μπέη ή Αγά, δεν το τολμούσαν τα άτακτα και αρπακτικά αυτά στίφη (συμμορίες κυρίων) να διαρπάξουν και να κακοποιήσουν τους έτσι προστατευόμενους χριστιανούς.

Το χωριό μας πλήρωνε τότε σαν Αγαλίκι γρόσια 120 ετήσια μέχρι το 1830. (Ενα γρόσι δρχ.).

Τα γρόσια αυτά τα επιμερίζονταν οι Κερασοβίτες κατά την εισοδηματική δύναμη της κάθε οικογένειας. Τα γρόσια τα συγκέντρωνε η Μουχταρογεροντία του χωριού μας (σήμερα Διοικ. Συμβούλιο) και τα παράδινε στους Σπαχήδες που πήγαιναν στο χωριό μας για το σκοπό αυτό.

Τελικά το Ετήσιο αυτό επίδομα (αγαλίκι), που ήταν καταθλιπτικό και πρόσθετο είχε γενικευθεί σε όλη την Μακεδονία και Ήπειρο, ανάγκασε την Υψηλή Πύλη, να εκδόσει Σουλτανικό Αυτοκρατορικό Διάταγμα (Ιραδέ) και να απαγορεύσει αυτό τον φόρο, επιβάλλοντας την ισονομία σε όλους του υπηκόους. Δεν πέρασαν όμως ούτε τρία χρόνια από την έκδοση αυτού του Αυτοκρατορικού Διατάγματος και νά-

σου και εμφανίστηκαν στο Κεράσοβο, στο χωριό μας, Μπέηδες από την Φράσιαρη της Πρεμετής της Βορείου Ηπείρου, ονομαζόμενοι Μαναλής και Γιακούπ, οι οποίοι ούτε πολύ, ούτε λίγο, απαίτησαν, όχι ζήτησαν, να καταβληθεί σ' αυτούς ο ήδη καταργηθείς φόρος, δηλαδή το Αγαλίκι, όχι στο παλιό ετήσιο επίδομα των 120 γροσίων, αλλά στο ποσό των 1200 γροσίων, δηλαδή αυξημένο κατά 1000 %.

Η θρασύτατη αυτή απαίτηση, όπως ήταν φυσικό και αναμενόμενο, προκάλεσε αγανάκτηση και εξιργισμό στους προγόνους μας που δεν δέχτηκαν με κανένα τρόπο, και έτσι προσέφυγαν στον Γενικό Διοικητή του Μοναστηριού (σήμερα πρωτεύουσα του Κράτους του Μαυροβουνίου), στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγονταν τότε η Νομαρχία Ιωαννίνων. Ο Διοικητής τότε, ονομαζόμενος Μαχμούτ Μουσταφάς με διαταγή του (φιρμάνι) με χρονολογία τούρκικου έτους 1249, ελληνικού έτους 1832 (διαφορά 583 έτη), διατάσσει τον Διοικητή Νομάρχην Ιωαννίνων να συμμορφωθεί προς το Αυτοκρατορικό Διάταγμα που ήδη έχει καταργήσει το φόρο αυτό, δηλαδή το Αγαλίκι. Όμοια διαταγή έστειλε ο Διοικητής Μουσταφάς και προς τον ιεροδίκη (Κατή) της Κόνιτσας, που ήταν έδρα Υποδιοίκησης. Ύστερα από αυτά τα φιρμάνια, εκδόθηκε το 1257, τούρκικου έτους, ελληνικού 1840, δικαστική απόφαση που απαγόρευαι στους ανωτέρους επιδρομείς Μπέηδες να εισπράξουν από το χωριό μας την είσπραξη του ετήσιου αυτού επιδόματος (αγαλίκι), τόσο του αυθαίρετου ποσού των 1200 γροσίων, αλλά ούτε και των 120 γροσίων των παλιών. Έτσι εξαναγκάστηκαν οι πιο πάνω Μπέηδες να απόσχουν να απαιτούν την Είσπραξη του Αγαλίκι για πολλά χρόνια, φοβούμενοι τις συνέπειες. Αυτό όμως δεν μπορούσαν να το χωνέψουν και να το δεχτούν. Η γόνιμη γη, τα βοσκοτόπια και τα δάση του χωριού μας, τους κέντριζε πάρα πολύ και προσδοκούσαν την κατάλληλη στιγμή, τον κατάλληλο χρόνο για να μπήξουν και πάλι στο σώμα των προγόνων μας τα γαμψά και αρπακτικά νύχια τους. Έτσι κατά το 1862, που εξερράγη η Κρητική Επανάσταση, η οποία αναστάτωσε ολόκληρη την Τουρκία, ιδιαίτερα την Ήπειρο και μαζί και το χωριό μας, που την διοικούσαν κατά μεγάλο βαθμό Αλβανοί, Μουσουλμάνοι, φούντωσε κατά πολύ τον φανατισμό των Αλβανών κατά των Χριστιανών υπηκόων. Την περίσταση αυτή θέλησαν να εκμεταλλευτούν και επωφεληθούν και πάλι οι πιο πάνω Αλβανοί, Μπέηδες για το συμφέρον τους.

Τώρα δίχως κανένα τίτλο και δικαίωμα αξίωσαν αυθαίρετα οι κάτοικοι του χωριού μας, να καταβάλουν σ' αυτούς όχι πλέον το ταπει-

νό-ευτελές-ποσό των 120 γρασίων που έπαιρναν σαν Αγαλίκι, αλλά το **τρίτον** των παραγομένων καρπών και αγαθών. Το θράσος τους δεν είχε πλέον όρια, απαιτούσαν όσα ήθελαν και αρέσκονταν αυτοί. Τις παράλογες και αυθαίρετες όμως αυτές αξιώσεις των Μπέηδων αυτών οι πρόγονοι μας με υπόμνημά τους προς τον Σουλτάνο, κατάγγειλαν και ζήτησαν την ανόρθωση των ποδοπατημένων τους δικαιωμάτων.

Ο Σουλτάνος με το από 1248 τούρκικου έτους, ελληνικού έτους 1831, Σουλτανικό Αυτοκρατορικό Διάταγμα, αφού αντιλήφθηκε το εύλογο δίκαιο και τα παραπόντα των προγόνων μας, διέταξε να παραπεμφθεί η όλη υπόθεση στα πολιτικά δικαστήρια, «ίνα εξετασθεί το δίκαιον και εφαρμοσθή αυτό». Από εδώ και πέρα αρχίζουν και χρονολογούνται οι δικαστικοί κρατεροί, αλλά έντιμοι αγώνες των Κερασοβιτών κατά των σφετεριστών της ατομικής περιουσίας τους.

Παρόλο το ξεχαρβάλωμα της τότε Τούρκικης Διοίκησης και Δικαιοσύνης, δεν μπόρεσαν να βάλουν οριστικά και ανενόχλητα το πόδι τους πάνω στο χωριό μας, καθόσον παρόλη την ζωηρή και ενδόμυχη διάθεση των Τούρκων Δικαστών, για εξυπηρέτηση των αθεμίτων συμφερόντων των ομοθρήσκων αυτών Αλβανών Μπέηδων, δεν κατόρθωσαν να παραγνωρισθούν και να ποδοπατηθούν τ' αναμφισβήτητα και ολοφάνερα δικαιώματα των προγόνων μας Κερασοβιτών και να εκδοθεί απόφαση που να επιδικάζει τη νομή και κυριότητα του Κερασόβου στους Αλβανούς Μπέηδες, με τους οποίους οι Κερασοβίτες ευρίσκονταν σε διαρκή παλίρροια και αμπώτιδα. Οι ευθείς όμως δικαστές, αυστηρά και αμερόληπτα αφού έκριναν το δίκαιο, έδωσαν στους Κερασοβίτες κατοίκους αυτό.

Οι εξαχρειωμένοι όμως διοικητικοί Τούρκοι υπάλληλοι και διάφορα αστυνομικά όργανα, που αποτελούνταν από οθωμανούς αλβανούς, τις δίκαιες αυτές αποφάσεις, σε κενό γράμμα είχαν μεταβάλλει, αρνούνταν να τις εφαρμόσουν. Αντίθετα, μάλιστα με σκληρούς και διαρκείς, διωγμούς, όπως φυλακίσεις και δαρμούς, παράδειγμα, ο Παππαγιάννης και αργότερα άλλοι Κερασοβίτες, μεταφέρθηκαν βίαια στην Υποδιοίκηση της Κόνιτσας, προκειμένου να υπογράψουν ότι το Κεράσοβο είναι τσιφλίκι τούρκικο, καταπίεζαν αφάνταστα τους προγόνους μας και πολλές φορές άρπαζαν τους καρπούς και τ' αγαθά τους με την βία, ή απειλή βίας και τα παρέδιναν στους Αλβανούς Μπέηδες. Ένα παράδειγμα, από απόδειξη ενωμοτάρχου Τούρκου με χρονολογία 1904, στην οποία αυτός ομολογεί ότι έλαβε με τη βία το γεώμορο όπως και μέχρι τότε. Η απόδειξη έχει αυτολεξί έτσι:

«Ο Υποφαινόμενος Ουζεήρη Τσαούσης επειδή διωρίσθην μεμούρης με διαταγήν του Καΐμακάμη Βέη Κονίτσης δια να λάβω από τους κατοίκους του Κερασόβου το ήμιοδον Τζεμπριέ (βιαίως) και με Τζεμπριέ, Τρόπον υποχρεώνω και βιάζω αυτούς τους χριστιανούς να φορτωθούν και φέρουν τα γεννήματα εις το μεσοχώρι εις το κοντσέκι. Όθεν δίδω το παρόν μου εις χείρας της Μουχταροδημογεροντίας Κερασόβου και υποφαίνομαι.

1904 Οκτωβρίου 8 Κεράσοβον
Ο Μεμούρης Τσιανταρμά Τσιαύσης Ουζεήρ»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Χρόνια μετά την απελευθέρωση a) 1913-1927

Το γεώμορο που έχω αναφέρει στο Πρώτο Μέρος, το οποίο με βίαιο τρόπο εισέπρατταν από τους προγόνους μας, αξίωναν οι τουρκαλβανοί Μπέηδες, να τους καταβληθεί και μετά την απελευθέρωση της Ηπείρου στις 21 του Φλεβάρη του 1913 από τους Τούρκους.

Όμως οι πρόγονοι μας Κερασοβίτες, ελεύθεροι πια τώρα, δικαιωματικά αρνήθηκαν να δώσουν γεώμορο (Αγαλίκι) στους Μπέηδες από την Φράσαρη της Πρεμετής. Και αυτοί όμως (Μπέηδες) δεν τόλμησαν ν' απευθυνθούν στην ελληνική δικαιοσύνη και αυτό, γιατί γνώριζαν πολύ καλά την ανυπαρξία των δήθεν δικαιωμάτων τους και μόνον κατά τον Αύγουστο του 1918, μεταχειρίστηκαν σαν μέσον διεκδίκησης των δήθεν δικαιωμάτων των πάνω στο Κεράσοβο, τις Ιταλικές Αρχές στην Βόρειο Ήπειρο, οι οποίες και πέτυχαν με βία να εισπράξουν το γεώμορο και αυτό με αποστολή και συνοδεία ελληνικής στρατιωτικής δύναμης τριακοσίων (300) αντρών. Άκουσον, άκουσον νεοέλληνα Κερασοβίτη, εσύ που σήμερα, ξεχνάς και λησμονάς τα δίκαια του χωριού μας, πόσο εφοβούντο και αυτοί ακόμα οι έλληνες αξιωματούχοι την γενναιότητα, τόλμη και ανδρεία των προγόνων μας, ώστε να στέλνουν δύναμη 300 αντρών πανόπλων και με τη βία των όπλων να επιβάλλουν τη θέλησή τους.

Την τραγική αυτή κατάσταση οι πρόγονοι μας, την περιέγραψαν με παράπονο και πικρία μεγάλη, με υπόμνημά τους, από Μαΐου 1920 προς τον τότε Πρωθυπουργό της Χώρας μας, τονίζοντας μεταξύ των άλλων και τα εξής:

«...Μπροστά στην αξίωση αυτή της Ελληνικής Γενικής Διοίκησης Ηπείρου, και προκειμένου να προλάβουμε συμφορές ανεπανόρθωτες, αναγκαζόμαστε οι κάτοικοι του χωριού μας να υποκύψουμε στη βία αυτή και να δώσουμε, όχι στους Μπέηδες, αλλά στα όργανα της εξουσίας, ένα μέρος από τους δημητριακούς μας καρπούς και αυτό όχι σαν γεώ-

μιορο, αλλά σαν φόρο έμπορακτης αγάπης προς τη δική μας ελληνική κυβέρνηση, πιστεύοντας ακράδαντα στην αναπόδοστη πολιτική ανάγκη, αφού με τα στρατιωτικά της όργανα μας πιέζει και κατάπλακται δικαιώματά μας, αλλά και παραβλέπει νόμους, ώστε να παραμονεύει κάθε στιγμή και να μπήξει αυτή βαθύτερα το δολοφονικό μαχαίρι στα εθνικά μας ιδεώδη...»

Πράγματι ήταν αδύνατο να πιστέψουν οι Κερασοβίτες, ότι Ελληνική Αρχή (Γ. Διοίκη. Ηπείρου), σε στιγμές κατά τις οποίες εκατόν πεντήκοντα (150) στρατιώτες Κερασοβίτες αγωνίζονταν για το μεγαλείο της Μεγάλης Πατρίδας μας, όργανα αυτής θα τολμούσαν τελεία εκστρατεία κατά των γυναικοπαίδων και γερόντων γονέων αυτών των στρατιωτών, χάρι ενός τουρκαλβανού Μπέη, αν μη πολιτική πίεση και ανάγκη, δεν ανάγκαζε την πατρίδα μας, να πάρει τέτοια σκληρά μέτρα. Και όπως στην πρώτη φωνή της πατρίδας μας, τρέχουμε στις τάξεις του στρατού, χύνοντας το αίμα μας για χάρη αυτής, έτσι και στην περίπτωση εκείνη υπέκυψαν οι πρόγονοί μας.

Αυτά επανάληφτηκαν και τον Αύγουστο του 1919, δηλαδή πολιτικοί λόγοι ανάγκης, αναγκάζουν την τότε Γενική Διοίκηση Ηπείρου, να παίρνει τέτοια σκληρά μέτρα, ενάντια στους κατοίκους του χωριού μας, τους ανάγκασαν και πάλι, με φόβο να χυθεί αίμα, να δώσουν και για δεύτερη φορά τον Έκτακτο αυτό φόρο, χρηματικό, στην Γ. Διοίκηση, το οποίο τελικά δόθηκε σαν γεώμιορο του δήθεν ιδιοκτήτη Μπέη.

Περαιτέρω στο υπόμνημά τους, οι πρόγονοί μας, προς τον τότε Πρωθυπουργού της χώρας, αναφέρουν:

Να μη αναμιχθεί καθόλου στην προκειμένη περίπτωση η Γ. Διοίκηση Ηπείρου, αλλά να παραπέμψει τους Μπέηδες που ζήτησαν να πάρει αυτή εναντίον τους βίαια και σκληρά μέτρα, στην ελληνική Δικαιοσύνη, την οποία και οι πρόγονοί μας αποδέχονταν για να δώσει την πρέπουσα λύση στις αβάσιμες και παράνομες αξιώσεις του ονειρευομένου δικαιώματα κυριότητας τουρκαλβανού Μπέη πάνω στο Κεράσοβο.

Τέλος αναφέρουν προς τον Πρόεδρο της Ελληνικής Κυβέρνησης, ότι από το 1913 που ελευθερώθηκε η Ήπειρος μέχρι το 1918, δεν κατέφυγε ο δήθεν ιδιοκτήτης στην Ελληνική Δικαιοσύνη, η οποία τον καιρό αυτό μπορεί να κριθεί ότι δείχνει μεγάλη επιείκεια προς τα αλλοεθνή στοιχεία του κράτους μας, δείχνει φυγομαχία, γι' αυτό είμαστε βέβαιοι, ότι θέλετε πείσει ακράδαντα εμάς, ότι επιβάλλεται, η μη ανάμειξη της Γ. Διοίκησης αλλά να γίνει παραπομπή του δήθεν ιδιοκτήτη Τουρκαλβανού Μπέη στην Ελληνική Δικαιοσύνη πλέον και όχι βίαια μέτρα εναντίον

μας, γιατί αλλιώς είμαστε αναγκασμένοι να εκπατοισθούμε χίλιες τοιαχόσιες (1300) ψυχές του Κερασόβου.

Ήδη όμως από του 1915 και κυρίως από Αύγουστο μήνα του 1916, μίσθιν ούργανο των Μπέηδων της Φράσαρης, κάποιος ονόματι Κ. Κοίτσας, απόστρατος στρατιωτικός, με αίτησή του, προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ως δήθεν ενοικιαστής του δάσους Κερασόβου αυτού, συνεπέβαλε συγχρόνως και ανυπόστατους τίτλους, που είχαν εκδοθεί κατά τα χρόνια 1910-1911, όταν το χωριό μας δεν είχε ακόμα ελευθερωθεί, ζητούσε την εκμετάλλευση αυτού. Το Υπουργείο Γεωργίας, ανέθεσε την εξέταση των τίτλων αυτών στον Νομικό Σύμβουλο, ο οποίος γνωμοδότησε ότι οι τίτλοι αυτοί δεν μπορούσαν ν' αναγνωρισθούν σαν έγκυροι και επαρκείς. Τελικά ο εν λόγω Κοίτσας δεν παρουσιάστηκε ποτέ αυτοπροσώπως στο Κεράσοβο, φοβούμενος τους προγόνους μας, αλλά, όπως φαίνεται, διέγνωσε και το δίκαιο τους. Παρόλα αυτά, οι τουρκαλβανοί Μπέηδες, συνέχιζαν να υποβάλλουν κατά των κατοίκων του Κερασόβου αθρόες μηνύσεις για κλοπή κοινού, αλλά απέτυχαν. Οι μηνύσεις αυτές είχαν σκοπό την δικαστική κύρωση των ανύπαρκτων δικαιωμάτων τους, αλλά όπως έγραψα, απέτυχαν.

Την ίδια χρονικά του 1916 (Σεπτέμβριο), οι κάτοικοι του χωριού μας έγιναν πρόσκληση σε αγωγή, ενώπιον του Δικαστηρίου, κατά του Τεκή-Βέη Φράσαρη και λοιπόν, για να λυθεί το θέμα δικαστικώς, Στην υπόθεση αυτή κάνει και για πρώτη φορά, επέμβαση και η κοινότητα του χωριού μας, σαν Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), πλην όμως απέσχε να ισχυριστεί η ίδια δικαιώματα επί του δάσους του Κερασόβου, αλλά περιορίστηκε απλώς στην απόκρουση των αξιώσεων των Μπέηδων που διεκδικούσε το δάσος. Όμως λόγω της κατάληψης την εποχή εκείνη της Επαρχίας Κόνιτσας από τους Ιταλούς (Αντάντ) και της πλήρους διακοπής της συγκοινωνίας με τα Γιάννινα, δεν μπόρεσαν να παραστούν, ούτε οι κάτοικοι του Κερασόβου, ούτε και οι εκπρόσωποι της Κοινότητάς μας κατά τη συζήτηση της πρόσκλησης σε αγωγή και έτσι δικάστηκαν ερήμη. Εκδόθηκε η 116/1916 απόφαση του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων που απέρριψε την Πρόσκληση σε αγωγή. Από 1916-1919 δεν έγινε καμία δικαστική κίνηση και από τα δύο αντίδικα μέρη, αλλά οι κάτοικοι του χωριού μας συνέχιζαν να έχουν την νομή και κατοχή του δάσους Κερασόβου και των αγροκτημάτων αυτού.

Το θέρος όμως του 1919 οι βλαχοβοσκοί Ηλίας Μίχας ή Κώτσης, Κώστας Δημιαρέλης και Αθαν. Μίχας ή Κώτσης (Φουρκιώτες), ανθαίρετα και δίχως κανένα δικαίωμα να έχουν, με τη βία, τον Μάιο μήνα, μπή-